

JONGEREN EN CULTUUR IN HELMOND

Helmond, december 2007

1. Inleiding

Helmond heeft de afgelopen decennia fors geïnvesteerd in cultuur. Er vond een inhaalslag plaats, waarbij het voorzieningenniveau, met name in termen van accommodaties, op een behoorlijk peil is gebracht. Na deze inhaalslag is met de totstandkoming van de Cultuurnota 2004 – 2007 “Van inhaalslag naar kwaliteitssprong” gewerkt aan het met maken van een kwaliteitsslag. De nadruk werd de afgelopen jaren in toenemende mate gelegd bij activiteiten. In 2008 zal een nieuwe Cultuurnota worden opgesteld, waarvoor door de raad de kaders zullen worden vastgesteld.

Een van de acties uit de Cultuurnota betreft het realiseren van een cultuuraanbod voor jongeren. Betekent dit dat er nu onvoldoende aanbod is? Doen jongeren niet aan cultuur? Kunnen jongeren en cultuur überhaupt wel bij elkaar gebracht worden, of is dat een kansloze missie? Deze notitie gaat in op deze (en meer) vragen.

2. Bestaand beleid

Van belang zijn vooral de volgende beleidslijnen:

Cultuurbeleid

De Cultuurnota 2004 – 2007 – “Van Inhaalslag naar kwaliteitssprong” legt het accent op activiteiten, waarbij het kwaliteitscriterium centraal staat. Het culturele leven in een stad wordt niet bepaald door het hebben van cultuuraccommodaties, maar vooral door de activiteiten die daarin óf van daaruit worden ontplooid.

De Cultuurnota stelt dat de deelname van jongeren aan culturele activiteiten beperkt is. Ook wordt gewezen op de geringe omvang van het aanbod in Helmond voor deze doelgroep. Hierop wordt later nog ingegaan. Als opvallend wordt genoemd het (zeer) geringe organiserend vermogen van de Helmondse jongeren. Initiatieven van jongeren zijn zeldzaam.

Sinds het vaststellen van de nota is hier echter verandering ingekomen. Organisaties als “Stichting Impact” en “Helmond Jong2gether” zijn bloeiende en groeiende organisaties, met tal van initiatieven.

Jongerenbeleid

Het Integraal Jeugdbeleid is vastgesteld in maart 2006, met als doel jongeren te laten opgroeien als zelfstandige en volwaardige burgers, die actief een steentje bijdragen aan het prettiger wonen, werken en leven in de wijken en in Helmond.

Bij jongeren van 13 jaar en ouder is het beleid gericht op positieve stimulansen. Het beleid 13+ is gericht op activiteiten die inspelen op de algemene behoeften en kernmerken van deze groep jongeren. Competenties, participatie en attractiviteit zijn de uitgangspunten. Beide beleidslijnen vormen uitgangspunten voor deze notitie.

3. Algemene uitgangspunten

Cultuurdeelname is een vorm van tijdsbesteding. De eerste reactie die mensen vaak geven als gesproken wordt over jongeren en cultuurdeelname is dat jongeren er in deze periode van hun leven geen belangstelling voor hebben. Ook jongeren zelf zeggen vaak geen culturele belangstelling te hebben of niet cultureel actief te zijn.

Naar deelname van jongeren aan cultuur is veel onderzoek gedaan. Het is niet de bedoeling om deze notitie voor een groot deel te laten bestaan uit theorieën. Een paar landelijke bevindingen vormen echter een basis voor deze notitie.

Jongeren cultureel zeer actief

Als het aan jongeren zelf gevraagd wordt of ze cultureel geïnteresseerd of actief zijn, zal het merendeel antwoorden dat ze niet aan 'cultuur' of 'kunst' doen. Dat is niet stoer, cool of de moeite waard. Het imago van kunst en cultuur onder jongeren is ronduit belabberd¹.

Maar is wel waar wat de jongeren zelf vaak denken? Jongeren zijn wel degelijk met cultuur bezig. Alleen zien zij dit veelal niet onder deze noemer vallen. De meeste jongeren zien zich zelf niet als cultureel actief of cultureel geïnteresseerd. Het begrip 'cultuur' wordt smal opgevat en gedacht wordt aan schilderijen, ballet, klassieke muziek en dergelijke. Dit alles staat voor saai, oud en regeltjes.

Maar kijken we waar jongeren mee bezig zijn en in geïnteresseerd zijn, dan zien we dat een groot deel van de jongeren wel degelijk bezig is met cultuur, ondanks dat ze er zelf dit label niet op zullen plakken. Vele jongeren bezoeken festivals, gaan naar de bioscoop, muziek- en dancefeesten, popconcerten, cabaret, musicals. Ook houden ze zich bezig met mode, fotograferen, schrijven, tekenen, zingen, muziek, evenementen, jumpstyle, graffiti, dansen, etc.

Geconcludeerd mag worden dat jongeren zich dus wel veel met cultuur bezig houden, maar dit zelf niet als zodanig bestempelen.

Deelname jongeren aan traditionele en georganiseerde cultuur

Een ander beeld ontstaat wanneer alleen gekeken wordt naar de meer traditionele vormen van cultuur en meer georganiseerde cultuur. Daarbij moet gedacht worden aan museumbezoek, georganiseerde muzieklessen, theaterbezoek, en dergelijke.

Ten aanzien van de culturele loopbaan van jongeren in deze meer enge zin van het woord valt het volgende te zeggen²:

- De meest gevoelige leeftijd voor beïnvloeding van (traditionele) cultuurdeelname is zeer jong. Zowel bij receptieve cultuurdeelname als actieve kunstbeoefening doet zich al op jonge leeftijd sterke gewoontevorming voor en het meest gunstige aangrijpingspunt voor latere deelname aan cultuur ligt daarom op jonge leeftijd.
- Kinderen interesseren voor (traditionele) kunst en cultuur loopt vooral via de ouders, en dat gaat het met name om kinderen (ruim) vóór de middelbare schoolleeftijd. Ook kunsteducatie heeft een blijvende werking op cultuurdeelname. Daarnaast kan op latere leeftijd de vriendenkring een rol spelen (m.n. bv. bij concert- of bioscoopbezoek).

¹ Kunst & Cultuur op de schop – Over de kunst- en cultuurbeleving van tieners, CJP, L. Vogelaar, L. Rynja, 2005

² Cultuurdeelname in de levensloop, LOKV, I. Nagel e.a., Utrecht 1996

- (Traditionele) kunstdeelname op veertienjarige leeftijd voorspelt in sterke mate de kunstdeelname op latere leeftijd.
- De ouderlijke invloed op veertienjarige leeftijd heeft zijn grootste kracht gehad en heeft (op cultureel gebied) daarna weinig of geen toegevoegde waarde meer.
- Cultuurdeelname is een vorm van gedrag die in geen enkele levensfase als een individuele keuze, in een sociaal vacuüm tot stand komt. Vrijwel altijd neemt men met sociale naasten deel.

De mate waarin een jongere deelneemt aan de meer traditionele vormen van cultuur wordt dus vooral bepaald in een vroege levensfase. De ouders zijn daarbij erg belangrijk. Deze notitie gaat echter over de levensfase vanaf de middelbare school. Jongeren bepalen zelf wat ze leuk en interessant vinden. Een andere manier waarop jongeren vaak voor het eerst in aanraking komen met (bepaalde vormen van) traditionele cultuur is via de school.

Conclusie

Het imago van cultuur onder jongeren is niet goed. Naar eigen zeggen hebben jongeren geen culturele belangstelling en zijn ze niet cultureel actief. Echter dit blijkt niet het geval te zijn. Jongeren vatten het begrip “cultuur” smal op en associëren het met bijvoorbeeld schilderijen en klassieke muziek. Jongeren zijn juist zeer cultureel actief en houden zich vooral bezig met ‘populaire’ cultuurvormen als muziek zingen, fotograferen, concert- en festivalbezoek, bioscoop, etc. Jongeren zijn dus cultureel veel actiever dan ze zelf denken. Waar deelname van jongeren minder hoog is, is bij de meer traditionele vormen van cultuur.

Voor alle duidelijkheid: in het vervolg van deze notitie wordt het begrip **cultuur opgevat in de ruime zin van het woord**, dus inclusief alle nieuwe vormen. Indien wordt verwezen naar alleen de traditionele vormen, dan zal dit hierbij vermeld staan.

4. Huidige situatie in Helmond

Jongerencultuur in het algemeen en in Helmond in het bijzonder is niet te vangen in een definitie of een exacte omschrijving. Er is een enorme diversiteit in culturen en stijlen. De trends volgen elkaar snel op en er lopen meerdere trends naast en door elkaar.

De cultuur waarin jongeren zich thuis voelen wordt vaak bepaald door de school. Iedere school heeft zijn eigen signatuur en binnen de school zijn er weer vele stromingen. Vaak gaat dit samen met een muziekkeuze. Deze muziekkeuze en de groepen waarin jongeren zich bevinden bepalen veelal weer de stijl of trend die ze volgen. Dit alles bepaalt de vrijetijdsbesteding en de mate en wijze van deelname aan cultuur.

De jongeren in Helmond zijn waarschijnlijk niet meer of minder cultureel actief dan jongeren elders in Nederland. Ook hier houden de jongeren zich bezig met allerlei vormen van cultuur, zowel receptief (ontvangend) als actief (participerend). Ze leren hun eigen weg te kiezen en in welke stijl (met bijbehorende cultuurbeleving en –deelname) ze zich thuis voelen.

Kortom: cultuur onder jongeren in Helmond leeft. Zowel thuis, als op school als op straat als in het uitgaansleven.

Daarnaast is er in de gemeente Helmond voor jongeren het volgende (georganiseerde) aanbod.

- **Kunstkwartier**
Kunstkwartier is een regionaal centrum voor kunsteducatie en amateurkunst. Door middel van kennismakingsprojecten, cursussen en opleidingen kunnen jongeren kennis maken met cultuur. Kunstkwartier biedt vele cursussen op het gebied van beeldende kunst, dans, muziek en theater.
Het Kunstkwartier heeft de beschikking over een zaal met theateropstelling, de Scalazaal. Deze gebruikt zij vooral voor educatieve voorstellingen en uitvoeringen en repetities van leerlingen.
- **Bibliotheek Helmond-Peel**
De bibliotheek is de oudste culturele instelling in Helmond. De bibliotheek kent een centrale en drie wijkfilialen. Met ingang van 2009 zal de bibliotheek gebruik gaan maken van een nieuwe centrale op het Speelhuisplein.
De bibliotheek voert een beleid gericht op het bereiken van zo veel mogelijk jongeren. De bibliotheekpas (en dus ook het lenen van materiaal (m.u.v. multimedia)) is gratis tot de leeftijd van 18 jaar.
- **Educatief aanbod.**
Vrijwel alle scholen voor het voortgezet onderwijs in Helmond bieden cultuur aan op school. Uiteraard is de ene school meer actief dan de andere. Het gaat daarbij om omvangrijke projecten, lopend over meerdere maanden, tot kortlopende activiteiten zoals museum- of filmhuisbezoek.

Alle scholen voor basis- en voortgezet onderwijs (leerjaar 1, 2 en 3) in Helmond krijgen (traditionele) kunst en cultuur aangeboden via het Kunstmenu. Op deze manier komen alle leerlingen in hun schoolloopbaan met iedere (traditionele) kunstdiscipline minimaal 2 maal in aanraking. In de bovenbouw van het voortgezet onderwijs loopt de cultuureducatie via het vak CKV.

Daarnaast is er sinds 2005 een organisatie in Helmond die het aanbod en de vraag op het gebied van cultuureducatie samenbrengt: Cultuurcontact. Feitelijk is Cultuurcontact een cultuurwinkel voor het onderwijs. Cultuurcontact is een intermediair tussen aanbieders en vragers. In principe is Cultuurcontact een bemiddelaar van cultuur in de ruime zin, maar in de praktijk concentreert zich het aanbod op de traditionele kunstvormen.

Ook denkt Cultuurcontact met de scholen mee indien meer maatwerk gewenst is. Vrijwel alle culturele instellingen in Helmond bieden een onderwijsprogramma via Cultuurcontact aan.

- **Amateurkunst**
Helmond heeft een bloeiende amateurkunstsector. Er zijn circa 40 gesubsidieerde verenigingen, die zich bezighouden op instrumentaal, vocaal, dans en toneelgebied. De verenigingen kunnen in het kader van het Programma Kunst en Cultuur subsidie ontvangen per actief lid. Daarbij is de bijdrage voor leden tot en met 25 jaar veruit het hoogst. Op deze wijze worden verenigingen extra gestimuleerd om jeugdige leden te werven.
- **Poppodium Plato**
Poppodium Plato aan de Molenstraat bestaat sinds 1998. In beginsel is het een poppodium, niet specifiek gericht op jongeren. Momenteel worden door het Kunstkwartier jaarlijks 8 amateur-popconcerten georganiseerd. Deze concerten zijn wel specifiek gericht op het bereiken van jongeren.
De huidige programmering verloopt niet vlekkeloos. Momenteel wordt door Stichting BraM een bedrijfsplan opgesteld, waarbij aandacht is voor het toekomstige positionering en programmering van Plato. De insteek is dat het Poppodium met name ook voor jongeren interessant wordt.
- **Theater 't Speelhuis**
Theater 't Speelhuis is het Helmondse theater. Het Speelhuis verzorgt een uitgebreide programmering dans, klassiek, cabaret, musical/show, jazz, muziek algemeen, opera/operette, toneel en wereldmuziek. Daarnaast heeft 't Speelhuis een uitgebreid programma met als naam "Jong". Het programma is met name gericht op kinderen tot de middelbare schoolleeftijd. Er zijn ook enkele voorstellingen voor 14+. Jongeren blijken zich vooral aangesproken te voelen tot muziek en cabaret. Toch komen jongeren vaak alleen in het kader van schoolbezoek of samen met hun ouders.
Naast de theaterzaal van 't Speelhuis wordt ook geprogrammeerd in de Scalazaal van het Kunstkwartier aan de Steenweg.
- **Annatheater**
Sinds 2003 is er in Helmond een tweede theatervoorziening: het Annatheater. Het Annatheater richt zich vooral op theaterproducties in de amateurkunstsector en verzorgt ook verschillende cursussen (zoals dans en toneel).
- **Bioscoop Pathé**
Een aantrekkelijke kracht op jongeren heeft de Bioscoop Pathé. Het is een commerciële bioscoop met een uitgebreide programmering voor alle leeftijden. Jongeren vormen een belangrijk onderdeel van de clientèle.
- **Filmhuis**
Het Filmhuis is gehuisvest in het Boscotondocomplex. Door het Filmhuis wordt een breed pakket aan kwalitatief goede films gebracht. Ook heeft het Filmhuis een educatief aanbod. Veelal maken jongeren kennis met het Filmhuis door middel van een aanbod via school.

- **Evenementen**
Helmond heeft verschillende evenementen, zoals Jazz in Catstoun, Artimond, Helmondse Kermissen, Kasteeltuinconcerten, etc. Met de evenementen worden veel jongeren bereikt.

Een in Helmond belangrijk evenement is Carnaval. Helmond heeft al jaren een van de grootste Carnavalsoptochten in het zuiden van Nederland. Stedelijk wordt het Carnaval georganiseerd door Stichting de Keiebijters. Daarnaast zijn er in de wijken Carnavalsverenigingen. De verenigingen hebben vele jeugdleden en ook van de jongeren die geen lid zijn van een vereniging viert het merendeel jaarlijks Carnaval.

In 2004 is Stichting Impact in het leven geroepen. Impact heeft tot doel om het culturele aanbod voor jongeren te verbreden en te verdiepen. De stichting organiseerde in 2006 voor het eerst het Jongerenfestival Impact. Het festival was een doorslaand succes en bereikte vele jongeren in Helmond. In 2007 werd de 2^e editie georganiseerd, met naast muziek ook andere cultuuruitingen. Daarnaast neemt Impact regelmatig initiatieven voor kleinere muziek- en cultuuractiviteiten en is zij actief in discussie rond zaken die jongeren aangaan.

- **Gemeentemuseum Helmond**
Het Gemeentemuseum is een kunstmuseum, met daarnaast een stadshistorische collectie. Het deel kunstmuseum (Collectie Mens en Werk en de collectie hedendaagse kunst) wordt door middel van educatieve projecten toegankelijk gemaakt voor jongeren. Het museum bereikt dan ook vooral jongeren via de scholen. Individueel bezoeken jongeren het museum weinig.
- **Art-event**
Art-event biedt eenmaal per jaar een podium aan jonge mensen uit Helmond en omgeving, op een breed scala van cultuuruitingen, zoals beeldende kunst, dans, media, muziek, theater en musicals.
- **Helmond Film**
Stichting Helmond Film heeft ten doel om de film- en videocultuur in Helmond te stimuleren en te ondersteunen. Dit doet zij middels opdrachten op divers gebied. Om jongeren te bereiken heeft Helmond Film onlangs een opdracht uitgeschreven voor het maken van een videoclip.
- **Overige initiatieven**
Naast het genoemde aanbod van bestaande instellingen zijn nog enkele initiatieven te noemen:
 - Oefenruimte Helmond (Binnendijk) – ten behoeve van bandjes.
 - Diverse particulier aanbod, zoals schildercursussen, muzieklessen, dansstudio's.
 - Diverse initiatieven vanuit wijkhuizen en multifunctionele wijkcentra.
 - Spijkers van Katoen (films over het industriële erfgoed in Helmond, mede gemaakt ten behoeve van het onderwijs, waarin twee leerlingen van een middelbare school uit Helmond de hoofdrol spelen)
 - Rap-battle – Sinds enkele jaren wordt een Rap-battle georganiseerd. Momenteel wordt gekeken of de Rap-battle een nieuwe opzet kan krijgen.

5. Probleemomschrijving en doelstelling

Uit de vorige hoofdstukken kan worden geconcludeerd dat veel jongeren cultureel actief zijn. Cultuur leeft onder jongeren.

Waarom dan toch deze notitie? In het kort: er is nog veel voor verbetering vatbaar. In de ruime zin is weliswaar sprake van cultuurdeelname van jongeren, maar hierin kan zeker nog een slag worden gemaakt. Cultuurdeelname verbreedt de horizon van jongeren.

Gemeentelijk is het beleid tot nu toe vooral gericht op de meer traditionele vormen van cultuur. Als we als gemeente onze blik hierin niet verruimen, dan wordt de kloof met de jongeren alleen maar groter.

Daarnaast is het zo dat imago probleem van het begrip “cultuur” er mede voor zorgt dat jongeren zich vaak verre houden van het aanbod van georganiseerde instellingen. Cultuur. Ook is bij jongeren vaak niet bekend wat het aanbod is op cultuurgebied in de stad.

Het is van belang om de actieve cultuurdeelname van jongeren te beïnvloeden, zowel in de ruime als in de meer traditionele zin van het woord. Als jongeren zelf activiteiten organiseren leren zij daar enorm veel van. Dat laat onverlet dat ook een grotere deelname aan meer traditionele cultuuruitingen een stimulans verdient. Onbekend maakt immers onbeminde.

Deze notitie heeft het volgende doel:

Het positief beïnvloeden van de receptieve en actieve cultuurdeelname van jongeren in de leeftijd van 13 tot 24 jaar.

Als subdoelen zijn omschreven:

- het realiseren van imago verbetering van cultuur, bij zowel jongeren als hun ouders;
- de bestaande deelname van jongeren aan cultuur uitbouwen;
- koppelingen leggen tussen de nieuwere cultuurvormen met de meer traditionele cultuurvormen;

6. Voorstellen

Duidelijk is dat jongeren niet meer zo makkelijk te sturen zijn als kinderen van de basisschool. Jongeren willen en kunnen veelal zelf bepalen waar zij hun vrije tijd aan besteden.

Om de doelstelling en subdoelstellingen te kunnen bereiken wordt voorgesteld een aantal mogelijke acties te onderzoeken. Met deze acties willen we de cultuurdeelname (zowel in de ruime zin als de meer traditionele zin) versterken en bevorderen.

In het volgende doen we een aantal voorstellen. Deze voorstellen zijn inmiddels besproken met een vertegenwoordiging van Stg. Impact en met jongeren van Helmond Jong 2 gether (HJ2G). De voorstellen worden ondersteund door beide groepen.

Voorgesteld wordt de volgende acties te ondernemen.

- Via instellingen

Voor zo ver instellingen dit niet al doen, is het van belang dat de instellingen zich niet beperken tot alleen de traditionele vormen van cultuur. Daarvoor is het essentieel dat de instellingen in gesprek gaan en blijven met de Helmondse jongeren. Zo kunnen zij inspringen op trends en ontwikkelingen in de interesses van jongeren.

De instellingen Kunstkwartier en Openbare Bibliotheek Helmond-Peel richten zich (mede) op jongeren. Voor het Kunstkwartier is het zelfs het belangrijkste deel van het totaal aan cursisten.

Bij het Kunstkwartier volgen ze lessen, volgen workshops en worden via het Kunstmenu (in schoolverband) met diverse kunstvormen geconfronteerd. Het Kunstkwartier heeft al een behoorlijk aanbod in kunstvormen die jongeren aanspreken en minder traditioneel zijn, zoals cursussen Hiphop, popping en locking, theatersport, musical, songwriting. Met het Kunstkwartier is een subsidieprestatiecontract afgesloten. In 2009 zal een nieuwe contractperiode ingaan.

De bibliotheek biedt tot 18 jaar een gratis lidmaatschap aan en wordt veel door leerlingen van scholen bezocht op zoek naar informatie voor lessen en opdrachten. Medio 2009 zal de nieuwbouw van de centrale in het centrum gereed zijn. Verwacht wordt dat hierdoor een kwaliteitsimpuls zal ontstaan, die ook haar uitwerking naar jongeren kan hebben. De bibliotheek probeert de jongeren zo veel mogelijk te bereiken door in het assortiment materiaal op te nemen dat jongeren aanspreekt en door voorzieningen als Internet aan te bieden. Een subsidieprestatiecontract is in voorbereiding.

Andere instellingen zijn het Filmhuis en de Nederlandsche Cacaofabriek. Met het Filmhuis is tot nu toe geen contract afgesloten. Dit is in de toekomst wel de bedoeling. Met De Nederlandsche Cacaofabriek is wel een contract afgesloten. In het contract is een verplichting richting onderwijsprogramma opgenomen, maar geen passage om zich mede te richten op jongeren.

Met de genoemde culturele instellingen heeft de gemeente een subsidierelatie. In een (nieuw) contract kan een passage worden opgenomen om de instelling te motiveren zich actief te richten op jongeren en bijvoorbeeld activiteiten of cursussen te ontplooiën die deze doelgroep aanspreken, en om bij het realiseren van aanbod of programmering, het

opzetten van nieuwe cursussen of het realiseren van een nieuwe expositie de jongeren vooraf te betrekken.

Actiepunten:

- Via subsidieprestatiecontracten Helmondse culturele instellingen motiveren zich actief te richten op de doelgroep jongeren en voor deze doelgroep specifiek beleid en activiteiten te ontwikkelen en ontplooiën, welke aansluiten bij de (culturele) belevingswereld van jongeren en bij de totstandkoming hiervan de jongeren in een zo vroeg mogelijk stadium te betrekken.
- Programmering podia
Zoals genoemd houden jongeren zich actief en passief bezig met muziek in vele vormen. Muziek en cabaret leven onder jongeren. Ze bezoeken concerten, festivals en houden zich bezig met zingen. Daarentegen zien zij het theater vaak als iets wat voor hun ouders en grootouders is. Daarom is het zaak om ofwel te komen met een voor jongeren spraakmakend aanbod ofwel meer aanbod te genereren in accommodaties die jongeren meer aanspreken (of een combinatie).

Het Speelhuis heeft hierin de afgelopen jaren al een eerste slag gemaakt. Voor jongeren worden diverse voorstellingen geprogrammeerd, van cabaret tot jongeren aansprekende muziek als bijvoorbeeld Idols-deelnemers Jim en Boris, Di-rect, Experimental Hip Hop, etc. In het totale aanbod neemt het aanbod voor jongeren echter tot nu toe een ondergeschikte positie in. Daarnaast is de entree voor jongeren hoog. Het Speelhuis programmeert niet alleen in 't Speelhuis zelf, maar ook in de Scalazaal (Steenweg). Daarnaast zijn er de zogenaamde Dams-middelen. Deze zullen voor een deel worden ingezet voor het realiseren van een programmering die jongeren zal aanspreken. De programmering zal tot stand komen in samenspraak met jongeren.

Ook het Annatheater bereikt jongeren met onder andere acteercursussen. Het Annatheater is het huistheater van met multicultureel toneelgezelschap Vreemd Beest. Mogelijk kan dit een insteek zijn om jongeren van diverse culturen te bereiken.

Poppodium Plato is een poppodium voor jong en oud. Momenteel wordt in opdracht van de gemeente door BraM (voormalig Brabantpop) een bedrijfsplan geschreven voor een inhoudelijk en financieel gezond poppodium. In het bedrijfsplan wordt gekeken naar de mogelijkheid om specifiek voor jongeren te programmeren.

In de wijken zijn diverse podia en ruimtes, vooral in de wijkcentra. Daar worden diverse activiteiten georganiseerd, van cursussen jump-style tot acteercursussen. Ook hier liggen mogelijkheden voor jongeren.

Verder bieden ook evenementen een podium, waarin jongeren zich kunnen herkennen. Evenementen als de Kasteeltuinconcerten slaan aan bij jongeren. Uiteraard is het Festival Impact een festival wat zich volledig richt op jongeren. Zowel in 2006 als in 2007 heeft het evenement veel jongeren getrokken, zowel uit Helmond als uit de regio.

Muziek, dans, zang, in allerlei vormen sluiten aan bij wat jongeren nu al aan cultuur doen. Er is al veel aanbod van de Helmondse cultuuraanbieders, maar mogelijk kan dit aanbod worden uitgebreid of aangepast. Verder is het de vraag of het bestaande aanbod jongeren bereikt, en zo ja, of ze er dan ook gebruik van maken.

Een andere vraag is hoe het imago van de Helmondse instellingen onder jongeren is. Misschien is het aanbod op zich wel aansprekend, maar hebben de instellingen of podia

onder jongeren een imago van oud, stoffig of 'gemeentelijk'. Een goede p.r. is van groot belang, maar ook het buiten de geëigende paden gaan.

Een uitermate populaire cultuuruiting zijn de dancefeesten. Ze zijn erg populair bij de jongeren en spreken dan ook een groot deel van de jongeren aan. De dancefeesten hebben echter soms een negatief imago omdat ze worden geassocieerd met drugs en onrust. Echter met een gerichte programmering en een goede organisatie kan worden gericht op bepaalde doelgroepen, waardoor dit risico tot een minimum kan worden beperkt.

Tenslotte willen we nog noemen het door Stichting Carat geplande Podium op de Markt. Het idee is om op het podium vooral te programmeren voor jongeren. De plannen hiervoor zijn echter nog in ontwikkeling en in handen van Carat en het Centrummanagement.

Actiepunten

- Bestemmen van een deel van de middelen Dams voor theaterprogrammering in de Scalazaal door voor het realiseren van een specifiek aanbod voor jongeren door Theater 't Speelhuis, in samenspraak met HJ2G.
- Overleg met podia en instellingen met een podium om het aanbod af te stemmen op en met de jongeren en ook het bestaande beter onder jongeren bekend te maken.
- Daar waar mogelijk het (bestaande of nog te ontwikkelen) aanbod daar aan te bieden waar het de jongeren het meest aan zal spreken. Dit kan betekenen dat het aanbod onder een andere noemer valt of in een andere accommodatie wordt aangeboden.
- Betrekken aanbod voor jongeren bij het bedrijfsplan dat wordt opgesteld door Stg. BraM (al bestaand actiepunt).
- Te onderzoeken of in de eerstvolgende evenementennota een mogelijkheid kan worden opgenomen om evenementen aantrekkelijker te maken voor jongeren. Door een meer gerichte programmering en het betrekken van jongeren kan ook deze doelgroep worden aangesproken. Gedacht kan worden aan een jongerenavond bij de Kasteeltuinconcerten of een jongerenprogrammering bij de Caratconcerten in de Warande.
- Onderzoek naar de mogelijkheid om in Helmond dancefeesten te realiseren.

Museum

Een museum is een instelling waar jongeren over het algemeen alleen mee te maken krijgen als ze er in schoolverband naar toe gaan. Het imago van een museum is niet best. Een museum wordt ervaren als cultuur voor ouderen, is stoffig en staat vol oude dingen. Het is ook niet cool om naar een museum te gaan.

Het Gemeentemuseum is een onderdeel van de gemeente. Educatie is een belangrijk onderdeel van het museaal beleid. Maar uiteraard is het niet alleen de bedoeling dat jongeren naar het museum gaan omdat ze moeten, maar veel liever omdat ze willen. Al eerder is aangegeven dat dit geen gemakkelijke opgave zal zijn. Een mogelijkheid is om via het tentoonstellingsprogramma een dermate aansprekende tentoonstelling te komen, dat jongeren dit echt niet willen missen.

Actiepunt:

- Bezien of een tentoonstelling (met activiteiten) gerealiseerd kan worden, passend binnen de cultuurbeleving van jongeren. Bijvoorbeeld over cultuurvormen die niet door jongeren als cultuur worden ervaren.

- Promotie en communicatie

Imago is allesbepalend, zeker onder jongeren. Jongeren vatten cultuur veelal 'smal' op en zien niet dat ze zelf (actief, dan wel passief) met cultuur bezig zijn. Ook is het bij de jongeren onvoldoende bekend wat er in Helmond voor een aanbod is.

Actiepunten:

- De mogelijkheid onderzoeken om te komen tot een promotiecampagne van gemeente, instellingen, podia om het huidige aanbod beter bij jongeren bekend te maken en jongeren laten ervaren dat cultuur niet een 'vies' of 'stoffig' begrip is en ze zelf er juist erg actief mee bezig zijn (bijvoorbeeld kortingsacties).
- Website met al het aanbod voor jongeren in Helmond (is reeds een actiepoint en een opdracht aan HJ2G).
- De mogelijkheid onderzoeken om aan iedere jongere uit Helmond die (bijvoorbeeld) 14 jaar wordt een verjaardagscadeau aan te bieden in de vorm van een waardebon van bijvoorbeeld € 10,- die kan worden besteed bij 't Speelhuis, het Annatheater, Kunstkwartier, Filmhuis, Gemeentemuseum Helmond (op 1-1-2007 telde Helmond 986 14-jarigen).

- Onderwijs en stageopdrachten

Cultuuronderwijs is bij de scholen inmiddels behoorlijk ingeburgerd. De meeste scholen hebben een aanbod op gebied van cultuur. Scholen kunnen daarbij gebruik maken van Cultuurcontact, een soort cultuurwinkel voor het onderwijs. Het aanbod varieert en past zich aan, aan de vraag van het onderwijs.

Waar wel nieuwe mogelijkheden liggen is het aanbod bij de scholen zo breed mogelijk te maken, dus ook aanbod buiten de traditionele vormen van cultuur.

Actiepunten:

- Gezamenlijk met de scholen bezien of er mogelijkheden zijn om cultuurparticipatie te stimuleren en de jongeren met zo veel mogelijk cultuurdisciplines kennis te laten maken.

- Subsidiemogelijkheid culturele activiteiten jongeren

Gebleken is dat het effectief is als jongeren zelf activiteiten bedenken en realiseren. Een goed voorbeeld hiervan is Festival Impact. Een groep enthousiaste jongeren organiseerde een grootschalig evenement dat uitgroeide tot een van de succesvolste evenementen van Helmond op dit moment.

Jongeren leren zelf veel van het organiseren van activiteiten. En uiteraard weten jongeren zelf het beste wat onder hen leeft.

Actiepoint:

- Onderzoek naar de haalbaarheid van een fonds (of andere vorm) voor "Helmondse jongeren en cultuur", waarbij jongeren een beroep kunnen doen op middelen voor het organiseren van een activiteit of evenement op cultureel gebied, met de volgende uitgangspunten:
 - Een jaarlijks beschikbaar bedrag
 - Een beoordelingscommissie met daarin zitting de wethouder cultuur en jongeren, welke bijvoorbeeld 2 x per jaar bij elkaar komt.
 - Voor de jongeren is er een mogelijkheid om advies in te winnen en begeleiding te krijgen (hoe een project op te zetten, advies bij problemen etc).
 - Aan toekenning zijn voorwaarden verbonden die worden opgenomen in een regeling, zoals:

- De activiteit of evenement heeft een duidelijke culturele insteek;
 - De activiteit is algemeen toegankelijk voor jongeren en vindt plaats in Helmond;
 - De activiteit wordt georganiseerd door jongeren en voor jongeren;
 - Subsidie wordt alleen verstrekt als voldaan wordt aan gemeentelijke voorschriften (bv. een vergunning bij een evenement);
- Voorstellen vanuit Helmond Jong 2 Gether (HJ2G)
Met de jongeren van HJ2G is gesproken over de voorstellen. Ze waren enthousiast en dachten positief mee. Vooral bijval vonden het voorstel voor het betrekken van jongeren bij programmering en het maken van plannen door instellingen en podia, het organiseren van dancefeesten en het fonds voor culturele activiteiten.

De jongeren kwamen met de volgende aanvullende ideeën:

- Evenementen- en activiteitenkalender voor jongeren op een zeer groot scherm op centrale plek in de stad;
- Betere en andere p.r. van de instellingen (veel jongeren kennen de instellingen in Helmond niet);
- De sfeer bij activiteiten en evenementen verbeteren (sfeer is bepalend of jongeren ergens naar toe gaan);
- Scholen-battle op andere culturele gebieden, zoals dans;
- En vooral niet voor jongeren denken, maar met jongeren denken.

Actiepunt

De voorstellen van de jongeren op haalbaarheid onderzoeken.

7. Planning en financiën

Het merendeel van de actiepunten heeft op dit moment nog geen financiële consequenties, omdat het actiepunt eerst dient te worden onderzocht.

Voor cultuur is vanuit de Dams-middelen beschikbaar voor een periode van 4 jaar (m.i.v. 2008) € 50.000,- per jaar. Deze middelen zijn grotendeels geoormerkt ten behoeve van op jongeren afgestemde programmering in de Scalazaal.

Voorgesteld wordt om voor het fonds € 40.000,- (zijnde € 10.000,- per jaar) vanuit deze middelen te bestemmen.

De planning is om 2008 te benutten om de mogelijkheden te onderzoeken en het fonds op te richten.